

СТАНОВИЩЕ

на

дисертационен труд за придобиване на образователна и научна степен „доктор“ в
СА „Д. А. Ценов“ – Свищов

Изготвил становището: доц. д-р **Валентина Макни**, катедра
„Международни икономически отношения“ към ИУ – Варна

Автор на дисертационния труд: **Владимир Йолов**, задочен докторант по
докторска програма „Световно стопанство и международни икономически
отношения“ в СА „Д. А. Ценов“ – Свищов.

Тема на дисертационния труд: „**Експанзия на международните търговски
вериги в България**“

I. Общо представяне на дисертационния труд:

Предмет на изследване в дисертационен труд са теоретико-методологичните
и приложни аспекти на прилаганите стратегии от страна на търговските вериги за
експанзия в България и факторите, които повлияват и ускоряват този процес. За
обект на изследване са избрани български филиали на три добре познати
международни търговски вериги от различни сектори.

Обемът на разработката е 202 страници. В структурно отношение включва
въведение, изложение в три глави, заключение, списък с използваните източници и
2 приложения. Авторът е цитирал 105 заглавия, от които 24 на български и 81 на
английски език. Изложението е подкрепено с 14 таблици и 20 фигури.

Разработката отговаря на изискванията за дисертабилност и свидетелства за
познанията, добрия опит и широка осведоменост на дисертанта по изследваната от
него тематика. Той е доказал успешно уменията си да осъществява самостоятелни
научни изследвания.

II. Преценка на формата и съдържанието на дисертационния труд.

Авторът е избрал актуална тема поради две причини. Първо, тя е актуална по
принцип, тъй като дигитализацията в сектора на търговията в световен мащаб, в
лицето на онлайн търговията, започва да измества доминиращата роля на
традиционните търговски вериги и това поражда необходимост от търсене и
прилагане на нови стратегии от страна на мениджмънта за запазване на стари и
завладяване на нови пазарни дялове. Второ, темата е актуална и за България, тъй
като през последното десетилетие броят на навлизащите в страната търговски вериги
непрекъснато се увеличава. Това дава добри предпоставки за изследване процесите
на експанзия не само от гледна точка на икономическите субекти, но и от гледна
точка на националната и регионалната политика, насочени към намиране на баланса

между развитието на международните търговски взаимоотношения и запазването на българския икономически суверенитет.

Тези разсъждения намират логичен отклик в изложението на дисертационния труд. Използвайки подходящ инструментариум, докторантът изследва експанзията и перспективите пред управлението на международните ритейлъри в България. Още повече, че очевидно този аспект от развитието на търговския процес е все още слабо застъпен в българската научна литература.

Използван е ясен и точен език, изказът е добре аргументиран.

В **Глава първа** са изследвани теоретичните аспекти на експанзията на международните търговски вериги. По-конкретно тя обхваща същността, развитието и класификацията им, основните характеристики на тяхната експанзионистична дейност и спецификата на нейното управление.

В **Глава втора** е изведена методология за изследване на експанзията на международните търговски вериги. Направен е SWOT анализ, използван като база за извеждане на ключови стратегии и са приведени показатели и програми за изследване на експанзията на международните търговски вериги.

Глава трета обхваща емпиричната част на дисертацията. В нея е изследвано състоянието на експанзията на избраните търговски вериги. Ключов момент в тази глава е проведеното анкетно проучване сред 1200 респонденти, относно техните потребителски нагласи за изследваните вериги. Въз основа на осъществения анализ авторът извежда насоки за устойчиво развитие и подобряване експанзията на международните търговски вериги в България.

Авторефератът изцяло отговаря на съдържанието на дисертационния труд като синтезира неговите постижения. Представен е списък с общо 7 научни публикации, отразяващи различни аспекти на дисертацията, като три от докладите са индексирани в НАЦИД, което напълно отговаря на необходимия брой точки от националното изискване.

III. Научни и научно-приложни приноси на дисертационния труд.

В дисертационния труд авторът откроява следните научни приноси с научен и/или научно-приложен характер:

1. Направен е критичен анализ на основните направления, в които е дефинирана международна търговска верига като на тази основа е изведено авторово определение.

2. Изследван е и доразвит съществуващия теоретичен фундамент за управление на експанзията на международните търговски вериги в България, като е съобразен със спецификата на пазарната среда в страната.

3. Адаптирана е методика за изследване експанзията на международните търговски вериги въз основа на съществуващи такива в специализираната литература.

4. На база проведеното емпирично изследване са изведени методи за поддържане на устойчиво развитие на експанзията на международните търговски вериги: BILLA, Deichmann и H&M в България. Авторът подчертава, че голяма част от установените методи са намерили реално приложение в практиката.

IV. Въпроси по дисертационния труд.

1. Има ли наблюдения авторът по какъв начин глобалната пандемия от Ковид-19 дава отражение върху експанзията на международните търговски вериги?

2. Вече се говори и пише за икономика на докосването (Low Touch economy) Налага ли този ефект от пандемията и как точно, преосмисляне на част от стратегиите за експанзия на ритейлърите? Авторът има ли конкретни предложения в тази насока?

V. Обобщена оценка на дисертационния труд и заключение.

Дисертационният труд на Владимир Йолов е трудоемко научно изследване на съвременен проблем. Изпълнени са поставените изследователски задачи и е постигната целта. Част от приносите с приложен характер дори вече са намерили отражение в практиката на някои от посочените в разработката търговски вериги в страната.

Считам, че разработката, по своите обем, структура, актуалност, научна стойност и практическо значение напълно отговаря на изискванията на ЗРАСРБ за присъждане на образователната и научна степен „доктор“. С убеденост давам своята положителна оценка на дисертационния труд на тема: „Експанзия на международните търговски вериги в България“ и препоръчвам на уважаемите членове на Научното жури да присъдят на докторант Владимир Йолов образователната и научна степен „доктор“.

Дата: 04.06.2020 г.

Изготвил становището:

(доц. д-р Валентина Макни)